

Lukupaketti kesälomille

Tämä *Politiikka*-lehden numero tarjoaa kesälukemistoa politiikan tutkimuksen eri aloista kiinnostuneille: tarjolla on puoluetutkimusta, politiikan teoriaa, vertailevaa politiikan tutkimusta sekä suomalaisen politiikan tutkimuksen historiaa kartoittavia kirjoituksia.

Rauli Mickelssonin artikkelissa tarkastellaan Vihreän liiton puolueohjelmien muutosta puolueen perustamisesta tähän päivään. Mickelsson osoittaa, miten vihreiden ohjelmissa on luovuttu ekologismista ja siirrytty ympäristönsuojelun korostamiseen. Myös suhteessa talouskasvuun ja demokratiaan vihreiden kannanotot näyttävät menettäneen alkuaikojen radikaalisuuttaan. Vaikka ympäristöpuolueen perustavoitteet ovatkin säilyneet, puolueessa on ehkä tultu tietoisemmiksi politiikan teon realiteeteista – toisin sanoen mitä on saavutettavissa ja millä keinoin.

Politiikan teon päämäärä-keino -problematiikkaa käsitellään myös Jouni Vauhkosen artikkelissa Alkibiadeen taito. Lähtökohtana on ranskalaisen de Jouvenelin kirjoitukset, jossa pohditaan yksittäisen poliitikon tilannetta takinkääntäjä ja pyrkyri Alkibiadeen hahmon kautta. Alkibiadeen ja Sokrateen dialogit personifioivat politiikan päämäärä-keino -problematiikkaa. ”Hyväksi” uskotun päämäärän saavuttamiseksi on politiikassa joskus käytettävä arveluttavia keinoja, eikä päämäärän ”hyvyyskään” ole aina yksiselitteistä. Toisaalta poliitikon on pystyttävä suostuttelemaan laaja yleisö, mikä edellyttää tehokasta retoriikkaa – ei siis sokraattista dialogia.

Krister Lundellin artikkelissa tarkastellaan uskonnon ja demokratian suhdetta. Esimerkiksi Axel Hadenius on osoittanut protestanttisuuden ja demokratian välillä olevan vahvemman positiivisen riippuvuuden kuin katolisuuden ja demokratian välillä. Lundellin tulokset osoittavat, että protestanttisuuden ja katolisuuden välillä ei olekaan suurta eroa tässä suhteessa. Erilaisten tutkimusmetodien lisäksi tulosten eroavaisuus saattaa johtua siitä, että viime aikoina demokratisoitumista on tapahtunut nimenomaan katolisissa maissa. Sen sijaan molemmissa tutkimuksissa tulee esille islamin ja demokratian välinen selvä, negatiivinen riippuvuus.

Petri Koikkalaisen kirjoituksessa tarkastellaan sitä, miten suomalaisessa politiikan tutkimuksessa on lähestytty kommunistista puoluetta. 1950-luvulla vallinneeseen lähestymistapaan vaikuttivat kansainvälisesti huudossa olleet tutkimussuuntaukset, behavioraalinen sosiologia ja poliittinen ekologia. Kirjoitus kertoo siitä, miten suhtautuminen kommunisteihin ääriliikkeenä muuttui sekä tutkimuksessa että yhteiskunnassa yleensäkin. Lisäksi se kertoo, miten politiikan tutkimus heijastelee sekä kansainvälisiä että kansallisia poliittisia suhdanteita.

Suomalaisen politiikan tutkimuksen historiasta kertovat myös Valtiotieteellisen yhdistyksen uusien kunniajäsenten Erik Allardt, Göran von Bonsdorffin, Olavi Borgin,

Voitto Helanderin ja Klaus Törnuddin yhdistyksen vuosikokouksessa 2.4.2004 pitämät puheet. Olavi Borg toivoi puheessaan, että Politiikka-lehdessä julkaistaisiin järjestelmällisesti vastaväittäjien lausunnot politologisista väitöskirjoista. Päätoimittajana esittäisin kin pyynnön, että näitä lähetettäisiin toimitukseen julkaistavaksi kirja-arvosteluina. Väitöskirjoja koskevien lausuntojen kohdalla voitaneen myös tehdä poikkeuksia lehden kielipolitiikan suhteen – vastaväittäjien lausunnothan taitavat olla suurelta osin englanninkielisiä.

Lehdessä on myös mielenkiintoisia katsauksia. Jenni Haukion ja Maria Suojasen katsaus käsittelee vaalikoneita poliittisena mediana. Minna Tiili tarkastelee hallituksen keskustelukulttuuria ja esittelee keinoja, joilla sitä voisi elävöittää. Suvi Soininen esittelee Michael Oakeshottin politiikan teoriaa ja sen muutosta. Hilikka Pietilä esittää puheenvuoron YK-tutkimuksen ja opetuksen kehittämisen puolesta.

Turussa toukokuussa 2004

MAIJA SETÄLÄ